

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Neadekvatan odmor kontrolora letenja
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	06.07.2017. godine, kontrola letenja
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Raspored za mjesec juli 2017. godine nije u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu. Naime, neusklađenost se ogleda u:</p> <ul style="list-style-type: none">-Postalo je pravilo da se tokom radne sedmice radi po 56 sati i više, iako zakon nalaže da je radna sedmica 40 sati.-Zbog loše organizacije rada odmor od 48 sati posle noćne smjene je uskraćen više od 50 puta.
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sa izvjestiocem je zaključeno da se problematika izrade rasporeda smjena odnosi na potencijalni rizik sa organizacijskog aspekta, koji može dovesti do ugrožavanja bezbjednosti vazdušne plovidbe (safety). <ul style="list-style-type: none"> - Problematika izrade rasporeda smjena je bila predmetom internih istraga nekoliko događaja; - Problematika izrade rasporeda smjena može se adresirati kao rizik sa organizacijskog aspekta rada kontrole letenja; - Preporuke izdate kroz pomenute događaje, mogu biti primjenjene i na ovaj prijavljeni događaj, u cilju rješavanja navedene problematike; - Organizacija rada u smjenama od po 8 i 12 sati, kao i kombinacija istih, otežava izmjenjivanje zaposlenih u jednakom ritmu, na dnevnom, sedmičnom ili drugom vremenskom intervalu; - Izrada rasporeda za mjesec jul 2017. godine je usložnjena situacijama odsustva osoblja zbog obuka, sastanaka ili godišnjih odmora; 2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>E3 u skladu s ESARR-om 2</p> <p>Ovaj događaj nije uticao na bezbjedno pružanje ATM usluga, mada ukoliko postoji umor i pad koncentracije kontrolora letenja to može imati nesagledive posledice na bezbjednost letenja. Što se frekvencije tiče dešava se povremeno.</p>
<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>Utvrđiti mogućnost automatizacije procesa izrade rasporeda smjena primjenom informacijskih sistema, koji će minimizirati potrebu za manualnom manipulacijom istim i omogućiti ravnomjernije radne smjene.</p> <p>Utvrđiti potrebu za izradom dokumenta koji će jasnije definisati izradu rasporeda smjena cjelokupnog osoblja BHANSA-e, uzimajući u obzir faktore uticaja poput stresa, umora, pripreme za smjenu.</p>
<p>Prijedlog drugih mjera:</p>	<p>Nema</p>

Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,